



**RUBRIEK I:**

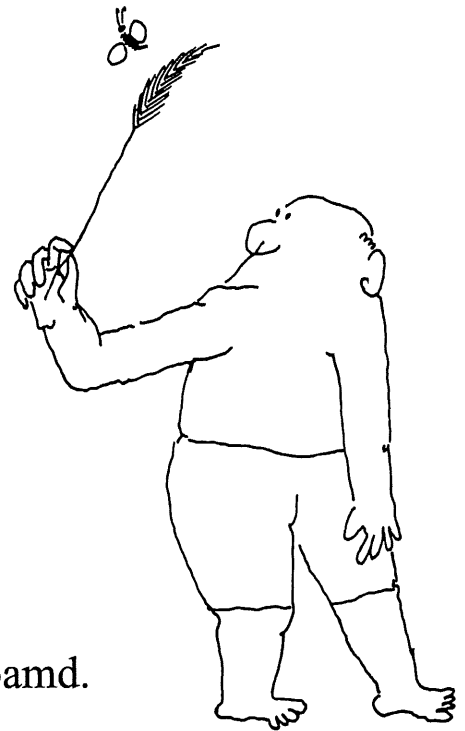
D'r miensj in zie weëze, leëve en beneëme.

**A. ZEGSWIJZEN GEGROEPEERD OP TREFWOORD.****a. beklopd – niet wijs.**

De volgende zegswijzen betekenen alle:

*Die is niet goed wijs.*

1. Deë is beklopd.
2. Deë is van inne eëzel durch ing sjtalduur de welt i jevótsd.
3. Deë is inne eëzel in d'r jalop oes jen vót jevalle.
4. Dem hant ze vruier tse hees jebaad.
5. Deë is sjeef jewikkeld.
6. Deë hat inne fiemmel.
7. Deë hat inne ek aaf.
8. Deë hat inne sjlaag in 't kóffer.
9. Deë hat ze nit näu óp d'r krisboom.
10. Deë hat inne hui mit 't Mattiesbijele.
11. Deë sjalt nit richtigeg.
12. Deë tiekt nit richtigeg.
13. Deë hat inne vóts in d'r kop.
14. Deë mós ziech ins losse oesriffele  
en vanuits aasjtrikke.
15. Deë hat ze waal allenäu, mar nit jód jekroamd.
16. Bij dem is ing sjroef los.
17. Deë hat ing pan oesligke.
18. Deë hat d'r kop laos.
19. Deë hat e bred vuur d'r kop.
20. Deë is rief vuur i-jen flat.



21. Deë is rief vuur in 't jekkes.
22. Deë is nit jód bij troeës.
23. Deë hat inne hiep voet.
24. Deë hat inne tietsj mit d'r wolberemai.
25. Deë hat sjtrüe woa anger lü hierie hant.
26. Deë hat d'r versjtank, woa bij de hon 't ai eroes kunt.
27. Deë is jek jechoetsd.
28. Deë hat ze nit alle vunnef óp ing rij.
29. Dem hant ze noa de welt i jesjurgd.
30. Dat is inne ielties.
31. Deë hat e paar tse winnieg.
32. Dem hant ze vruier tse vas jevieësjd.
33. Deë is zoeë jek wie 't zivvede rad an d'r waan.
34. Dem hant ze tse vrug oes de wikkele jedoa.
35. Dat is e potduppe.
36. Deë hat ze nit näu bij Jod dem Vater.
37. Deë hat 't liettie.
38. Deë hat 't voor an 't bülle.
39. Dat is e ónjeroane sjoaf.
40. Bij dem piept 't.
41. Deë hat inne sjlaag mit d'r wieksbusjtel jehad.
42. Dat is inne jetietsjde.
43. Deë is tse jónk van de auw aafkómme.
44. Deë ziet ze renne.
45. Deë ziet ze vleie.
46. Deë is nit jans durchbakke.
47. Deë is óp d'r kop jevalle.
48. Deë mós ziech ins nuits losse böade.
49. Bij dem drieënt 't redsje verkierd erum.
50. Deë mós ziech ins nuits losse aasjtrikke.
51. Deë hat 't navelzoeze.

52. Deë hat 't naveltavele.  
 53. Deë is ins oes d'r kingerwaan jevalle.

**b. kniettewies – lijkbleek.**

De volgende zegswijzen betekenen alle:  
*Lijkbleek uitzien.*

54. Has-te in de mölle jetroane?  
 55. Has-te in 't meël jevótsd?  
 56. Doe has e jezich wie ing kieëstaat.  
 57. Heë woar kniettewies va sjrek.

**c. krom zin – slecht gehumeurd:**

De volgende zegswijzen betekenen alle:  
*Slecht gehumeurd zijn.*

58. De krolle mutsj óp han.  
 59. Dem is ing loes uvver de leëver jekraofe.  
 60. Kralle zin han.  
 61. Krom zin han.  
 62. Deë hat ze nit jód jekroamd.

**d. meusj – mus:**

63. Al dat werk is vuur de meusje.  
*Al dat werk is tevergeefs.*
64. Dat meëdsje is zoeë fluk wie ing meusj.  
*Dat meisje is er vroeg bij.*
65. Dat is ing kauw meusj.  
*Dat is een koukleum.*

66. Dróp en draaf wie inne meusjeman.  
*Van sex krijgt hij niet genoeg.*
67. Besser ing meusj in de hank wie tsing óp de daachvieësj.  
*Beter een vogel in de hand dan tien in de lucht.*
68. Has doe meusje ónger d'r hód?  
*Waarom groet je niemand?*
69. Auw meusje vingt me nit mit kaaf.  
*Oude mensen laten zich niet zo gemakkelijk in de luren leggen.*
70. Me mós nit mit kanonne óp de meusje sjisse.  
*Men moet niet met een kanon op een mus schieten.*

**e. moel – mond.**

De volgende zegswijzen betekenen alle:  
*Die kletst aan een stuk.*

71. De moel jeet dem wie e sjmikkjesjnoor.  
72. De moel jeet dem wie ing endevót.  
73. Dem jeet de moel wie inne permetiekkel.

**f. ónjehoebbeld – lomp.**

De volgende zegswijzen betekenen alle:  
*Dat is een lompe vlegel.*

74. Dat is e ónjetappetseerd kelderlaoch.  
75. Dat is inne ónjekommeletseerde.  
76. Dat is inne ónjehoebbelde.

**g. ónzin – onzin:**

De volgende zegswijzen betekenen alle:

*Onzin uitkramen.*

- 77. Ziech jet droesduie.
- 78. Ziech jet droeshouwe.
- 79. Ziech jet oes de küel houwe.
- 80. Noa d'r kuttel kalle.
- 81. Durchee kalle.

**h. sjnauts – snor:**

- 82. Inne óp d'r sjnauts valle.

*Iemand lastig vallen.*

- 83. Inne óp d'r sjnauts hange.

*Niet van opstappen weten.*

- 84. Inne d'r sjnauts sjtoeppe.

*Iemand de mond snoeren.*

- 85. Ziech óp d'r sjnauts treëne.

*Zich lelijk misrekenen.*

- 86. Inne nit alles óp d'r sjnauts bingje.

of: inne nit alles an de naas hange.

*Iemand niet alles vertellen.*

**i. 't blitst – ze vlagt.**

De volgende zegswijzen betekenen alle:

*Ze vlagt.*

*De onderrok komt onder haar jurk uit.*

87. Dat meëdsje hat de liebe an't tsoemele.  
 88. Ze hat de vesper ónger de hoeëmès  
oeskómme.  
 89. Het loos poasje en pinkste kiekke.

**j. voel - lui, voellieg – luilak.**

90. Deë klauwt d'r Herjod d'r daag en  
 d'r meester zieng tsiet.

*Dat is een dagdief.*

91. Deë is ezoëë voel wie d'r letste oes  
 d'r kiembül.

*Die is aartslui.*

92. Deë rücht nit jeer zienne eje sjwees.

*Die is liever lui dan moe.*

93. Vingt d'r daag aa tse flauwe, vingt d'r voellieg ziech aa tse tsauwe.  
*Als de dag teneinde loopt, wordt de luilak vlijtig.*

94. Inne voellieg ziet jeer veëdieg werk.

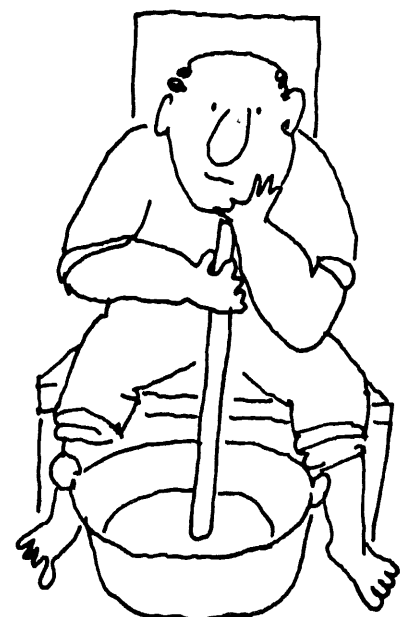
*Vraag je een luilak om hulp, dan komt hij  
 als het werk klaar is.*

95. An d'r oavend weëd d'r voellieg fliesieg.

*Als de dag voorbij is,  
 wordt de luilak vlijtig.*

96. Ziech d'r kül bieëne.

*Luilakken.*



**k. vót – achterwerk:**

97. Inne an de oge aafzieë wat hem an de vót felt.

*Overdreven zorg voor iemand hebben.*

98. Veul diech ins an vót.

*Je kunt me gestolen worden.*

99. Me kan mit de vót jing neus kraache.

*Men kan geen ijzer met handen breken.*

100. Weë dertjeën is, darf mit de vót pitsje.

*Gezegd als men ervan overtuigd is, dat iedereen het er mee eens is.*

101. Doe móts mit de vót pitsje,  
da ziet 't jinne.

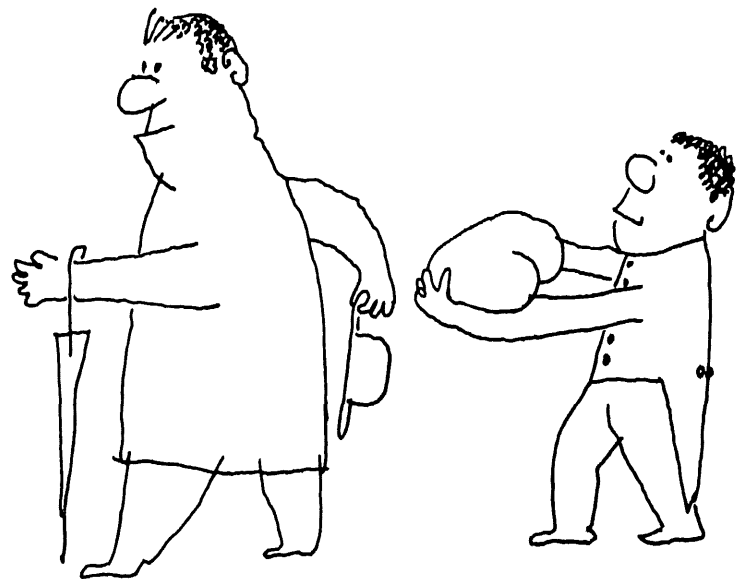
*Mij neem je niet  
in de maling.*

102. Inne de vót noadrage.

*Iemand alles uit  
handen nemen.*

103. De vót ihan.

*De pest in hebben.*



104. Inne an vót joa.

*Iemand met open ogen belazeren.*

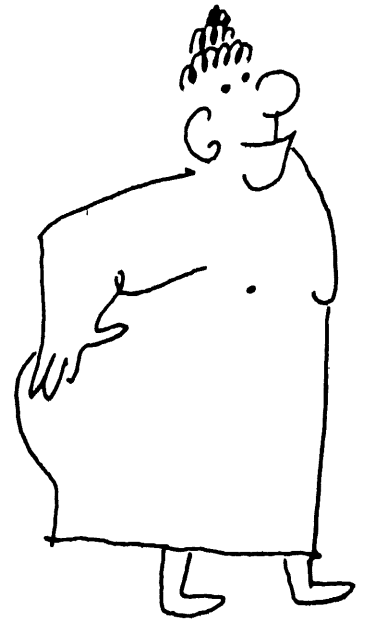
105. Deë meent heë häu e ai mieë in vót.

106. Deë meent dat-e jet mieë is wie lek-miech-'m aasj.

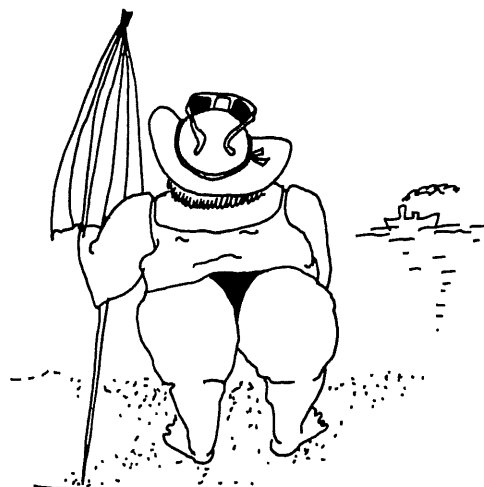
*Die denkt dat hij meer is dan 'n ander.*



107. Heë verjeus de vót nog, went heë ze nit zoeë vas häu.  
*Hij vergeet alles.*
121. Dat hat ing vót wie inne boerebaanhof.  
*Die heeft een achterste van heb ik jou daar.*
108. De vót tjeën de krib werpe.  
*De kont tegen de krib gooien.*
109. Dem bekiek iech nog nit mit de vót.  
*Die kan doodvallen.*
110. Deë is mit de vót jemaad.  
*Daar is een steekje aan los.*
111. Kiek ins in d'r sjpeiel, da zies-te ing sjun vót.  
*Als je in de spiegel kijkt, dan merk je dat je niet de mooiste bent.*
112. Da has-te diech waal an vót jevóld.  
*Dan heb je je lelijk vergist.*
113. 't Köpsje mós 't vutsje voethelpe.  
*Gezegd van een meisje dat zich opdirkt om een man aan de haak te slaan.*
114. Dat müet nog inne bessem in vót han.  
*Gezegd van een vrouw die al lopende met haar achterste draait.*
115. Deë jekke traog drieënt mit de vót wie ing winkmölle.  
*Gezegd van een vrouw die al lopende met haar achterste draait.*
116. An vót joechee!  
*Was het maar waar!*



117. Deë zie bed verkeuft, mós mit de vót óp 't sjtrüe ligke.  
*Wie zijn gat brandt, moet op de blaren zitten.*
118. Wat deë in d'r kop hat, dat hat-e nog lang nit in vót.  
*Dat is een eigenwijs persoon.*
119. An vót tsankpieng!  
*Je kunt de pot op!*
120. Dem rent 't noa jen vót in.  
*Die loopt gebukt.*
122. Inne i jen kónk kroeffe.  
*Iemand in zijn kont kruipen.*
123. Inne mit tsing vingere an vót joa.  
*Iemand in zijn kont kruipen.*
124. Heë hat e sjwats vótlaoch.  
*Hij is van adel.*
125. Heë hat e jode vótlaoch.  
*Hij is schatrijk.*



**I. vóts – wind, scheet:**

126. Dat woar inne óp zökke.

*Dat was een onhoorbare scheet.*

De volgende zegswijzen betekenen alle:

*Wie heeft hier een wind gelaten?*

127. Weë hat hei inne i-jesjód?

128. Weë hat hei inne aafjerèse?

129. Weë hat ziech hei dróp jetroane?

130. Besser in de wie welt wie in d'r enge boech.

*Beter een wind laten dan buikpijn krijgen.*

131. Inne vóts sjtinkt, doomit inne doof óch jet derva hat.

*Een wind stinkt, opdat een dove er ook iets van meekrijgt.*

132. Deë vilt uvver jiddere vóts.

*Die valt over iedere kleinigheid.*

133. Deë is jinne vóts weëd.

*Die is geen knip voor de neus waard.*

134. Dem vóts iech uvverhoof.

*Die blaas ik om.*

135. Dat vóts iech veëdieg.

*Daar ben ik zo mee klaar.*

136. Lek miech in d'r mouw jevótsd.

*Je kunt barsten.*

137. Deë kümt vuur jiddere vóts.  
*Die klaagt om het geringste.*
138. Deë maat van inne vóts inne dondersjlaag.  
*Die maakt van een mug een olifant.*
139. Deë hauw inne óp lajer, doa kroog me de naas va vol.  
*Die liet een wind waar je van achteroverviel.*

### **B. LOSSE ZEGSWIJZEN.**

140. Jidder tsirkes hat zienne kloon.  
*Overal vind je wel een dwaas.*
141. Jiddere jek is angesj.  
*Iedereen heeft zo zijn eigenaardigheden.*
142. Weë jód sjmiert deë jód viert.  
*Met steekpenningen kun je iemands gunst kopen.*
143. Dem kan me d'r jeldbül an de klink hange.  
*Die man of vrouw geeft te veel geld uit.*
144. Deë hat e laoch in de hank.  
*Die heeft een gat in de hand.*
145. Deë is óp 't jeld oes wie d'r däuvel óp ing zieël.  
*Die probeert op alle mogelijke manieren aan geld te komen.*
146. Deë trukt ziech vuur inne tsents ing brieëm durch jen vót.  
*Die blijft dood op een cent.*

147. Weë 't breed hat, lieët 't breed hange.  
*Wie het breed heeft, laat het breed hangen.*
148. D'r doem dróp haode.  
*Zuinig leven.*
149. Weë 't langste leeft, kriet d'r jeldbül.  
*Wie het langste leeft, erft alles.*
150. 't Kinke is ziech sjun an 't maache.  
of:
151. Dat weëd e eëzelsje.  
*Gezegd als een baby lang op zich laat wachten.*
152. Die vrouw is an 't jrave.  
*Die vrouw is aan 't bevallen.*
153. Die vrouw is veer daag kingsaad.  
*Die vrouw is vier dagen geleden bevallen.*
154. Die vrouw is neerkómme van 't tswaide kink.  
*Die vrouw is bevallen van haar tweede kind.*



155. Dat jong mit ach en krach.

*Dat is op het nippertje gelukt.*

156. De jrüetste zui hant de fiengste verke.

*Mensen van minder allooi  
hebben soms heel nette kinderen.*

157. Die hant kinger wie de órjelspiefe.

*Die hebben een heel stel kinderen.*



158. Went me de kui nit kenk,  
wus me nit woa de kaover vandan küeme.  
*Aan de kinderen kent men zijn ouders.*

159. Dat hat deë nit van inne vreëme.  
*Hij heeft een aardje naar zijn vaartje.*

160. A dem merkt me woa zieng wig jesjtange hat.  
*Aan hem merkt men uit welk milieu hij komt.*

161. Dat is inne ónjebieënde keël.  
*Dat is een harde, strenge kerel.*

162. Woavan liert 't kets-je moeze?  
*Waarvan heeft hij dat geleerd?*

163. Hat d'r man e emsje, sjpilt de vrouw mademsje.  
*Bekleedt de man een ambt, dan hangt zijn vrouw de madam uit.*

164. Doa is 't jelekd wie in e kapelsje.

165. Doa kans-te va jen eëd èse.  
*In dat huis is het brandschoon.*

166. Ing auw klaaf sjlieëft nit.  
*Een kletskaus heeft de oren steeds gespist.*
167. Auw wiever en kling kinger verroane inne de kaat.  
*Kletskaus en kleine kinderen klappen uit de school.*
168. Kommandeer die hunke en bletsj zelve.  
*Commandeer je hond en blaf zelf.*
169. Dat is de tsiedónk van de sjtroas.  
*Die strooit alle nieuwtjes rond.*
170. Al weëds-te zoeë aod wie ing kouw, doe liers nog ummer dertsouw.  
*Je bent nooit te oud om te leren.*
171. Inne durch de zief sjtreufe.  
*Over iemand roddelen.*
172. Iech kal hei doch nit vuur de jãos.  
*Ik praat hier toch niet voor dovemansoren.*
173. Jetrouwd is nog lang nit begrave.  
*Het getrouwde leven brengt velerlei zorgen met zich mee.*
174. Wie jroeëser d'r sjelm, wie jroeëser 't jeluk.  
*Die aan God noch gebod geloven, hebben vaak het meeste geluk.*
175. Ónger inne auwe sjtok is 't jód sjoelle.  
*Gezegd als een onbemiddelde jonge vrouw een rijke oudere man trouwt.*
176. Went 't angesj nit is, da sjlieëft 't Nis bij d'r Kris.  
*Je moet je weten te behelpen.*

177. Heë hat mit de jenaad mitjewirkd.  
*Hij heeft een goede kruiwagen gehad.*
178. Dem móts-te diech werm haode.  
*Die vriendschap moet je koesteren.*
179. Haite-te miech jister jemeid, da wuur iech hü dieng maad.  
*Gisteren wilde je me niet, doe nu je werk maar zelf.*
180. Vöal sjpektakel; winnieg mierakel.  
*Veel geschreeuw en weinig wol.*
181. De knabbe aafsjtöeëse.
182. De knöa aafsjtöeëse.  
*Het vuile werk doen.*
183. Iech bin  
dienne handlenger nit.  
*Ik ben je knechtje niet.*
184. Vuur inne de kraie oes 't vuur hoale.  
*Voor iemand het vuile werk doen.*
185. Iech han lang jenóg in d'r haam jejange.  
*Ik heb lang genoeg hard gewerkt.*
186. Sjpuie oes jönke, doe has baatsj in 't mönke.  
*Je hebt iets vuils in je mond.*





187. Inne an d'r haam sjudde.  
*Iemand aan zijn plicht of belofte herinneren.*
188. Heë hat ziech durch de dröad jewirkd.  
*Hij heeft zich uit de naad gewerkt.*
189. Heë is veëdieg óp d'r tsóg.  
*Hij is doodop.*
190. Heë jeet derlangs.  
*Hij is werkschuw.*
191. Doe vool iech evver ing proem óp.  
*Toen sloeg ik een mal figuur.*
192. 't Wasser van de mölle kiere.  
*Voordeel niet benutten.*
193. 't Wasser óp de mölle kiere.  
*Van voordeel gebruik maken.*
194. Dat hingt nog i wie zek.  
*Dat is nog lang niet zeker.*
195. D'r fiekker mankere.  
*De mooie meneer uithangen.*
196. Dat is wie ing wil hoemel.  
*Dat is een uitgelaten meisje.*
197. Dat is ing dul hieëp.  
*Zij is manziek.*

198. Weë jeer zie jeldsje ziet vleie, hilt ziech doevve of bije.  
*Duiven en bijen houden kost geld.*

199. Dat is ing aajekleide boeënejeëd.

200. Dat is ing jietsj.

*Dat is een lang mager meisje.*

201. Donnesjdieg is knaokedaag.

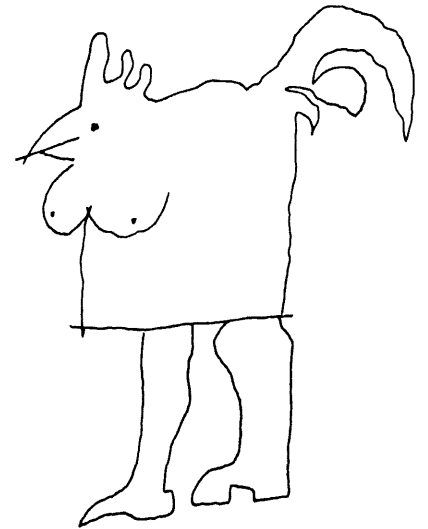
*Donderdag is de dag om je meisje te bezoeken.*

202. Dat hat inne haan d'r kop aafjebèse.

*Die heeft haar lippen vuurrood geverfd.*

203. Doa zies doe inne tramphaan joa!

*Wordt gezegd van een opgedirkte,  
ingebeelde vrouw.*



204. Weë jeld wat heë ziet, is jauw zieng  
boesje kwiet.

*Wie koopt wat hij ziet, is gauw zijn geld kwijt.*

205. Häusj mit deë man, heë hat jlaas in tèsj.

*Laat die man met rust, hij kan niet veel hebben.*

206. Heë duit nog auw hüs-jer um.

*Hij is nog kras.*

207. Deë hat inne hoeëge naam des Vaters.

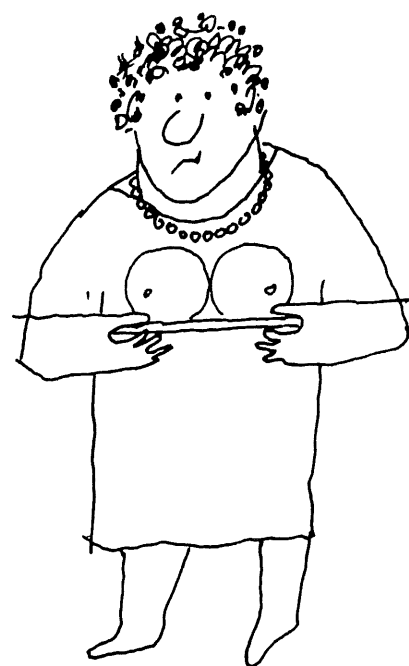
*Hij heeft een hoog voorhoofd.*

208. Deë hat e jewisse wie inne häuzölder.

*Die neemt het niet zo nauw.*

209. Wuurs doe heer van inne koetsjer woeëde.  
*Gezegd van iemand die aanmerkingen op andermans werk maakt.*
210. Doa sjteet inne jüd mit de naas eroes.  
*Gezegd als iemand over een steen struikelt.*
211. Kóm mar nit óp 't ieësjte wasser.  
*Kom maar niet te vroeg.*
212. Bare bingje.  
*Kletsen.*
213. Deë laacht nog nit went ing kouw mit e korzet aakunt.  
*Die heeft geen gevoel voor humor.*
214. Iech veul miech wie van d'r pot jeroepd.  
*Gezegd als iemand in zijn werk gestoord wordt.*
215. 't Kunt ziech nit óp ee hoar aa, went d'r hónk jesjoare weëd.  
*Men moet niet over een kleinigheid mopperen.*
216. Zetst üch um.  
*Laten wij aan tafel gaan zitten.*
217. Kriesje wie e Maddelieën.  
*Tranen met tuiten huilen.*
218. Deë weëd mit krüts en vaan i-jehold.  
*Gezegd als men eindelijk iemand gevonden heeft, die voor een bepaalde functie geschikt is.*

219. Weë elbere wilt plukke, mós ziech bukke.  
*Men krijgt niets voor niets.*
220. Deë kiekket wie e kumpje.  
*Die keek heel verbaasd.*
221. Heë sjtong doa wie inne jesjlage brivvedreëjer.  
*Hij was uit het veld geslagen.*
222. Doe broechs miech nit mit ing sjuurpoats tse winke.  
*Dat hoef je mij niet uitgebreid uit te leggen.*
223. Deë kiekkt mit zie reëter oog in zie linker westetèsj-je.  
*Hij is scheel.*
224. Deë jècht wie ing órjelspief.
225. Deë jècht wie inne auwe jach-hónk.  
*Die snakt naar lucht.*
226. Wat deë zeët, is jee evanjeliejoem.  
*Wat die zegt, is geen wet van Meden en Perzen.*
227. Zoeë jeet 't in de welt:  
d'r inne hat d'r büel, d'r angere 't jeld.  
*De een heeft niets, de ander heeft alles.*
228. Die hat 't tabernakel sjun jekroamd.
229. Die hat vöal hoots vuur jen duur.  
*Gezegd van een vrouw met een grote buste.*

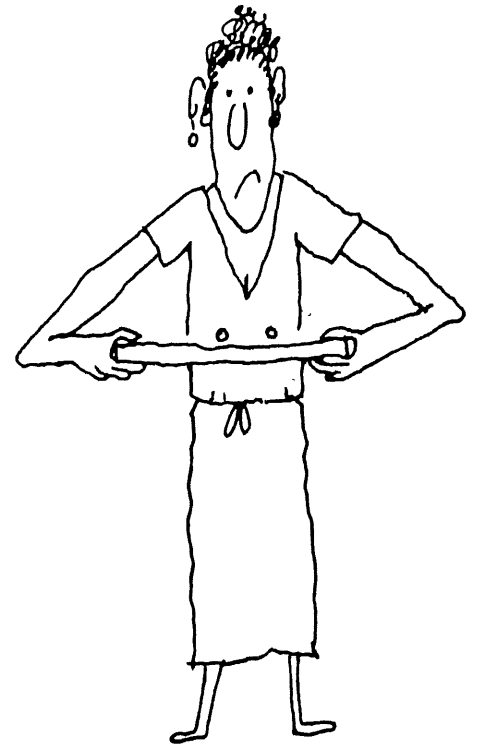


230. 't Meëdsje hat de kas sjun jekroamd.
231. 't Meëdsje hat inne sjunne vuurjieëvel.  
*Dat meisje heeft een mooie buste.*
232. Deë hat 't mets óp dem jesjlèfe.  
*Die heeft het op hem gemunt.*
233. Heë mankeert jeer d'r haan ónger de honder.  
*Hij gedraagt zich als een pasja.*
234. Doe has d'r haan jewonne.  
*Je hebt geboft.*
235. Doa weëd iech nit moor van.  
*Daar kom ik niet mee klaar.*
236. Deë deet d'r hód nog aaf vuur inne kuttel.  
*Hij is kruiperig beleefd.*
237. Heë is jauw mit d'r hód, mar lank i jen tèsj.  
*Hij is beleefd maar gierig.*
238. Inne voelle kneët en e dempieg peëd  
zunt nuus weëd.  
*Met een luie knecht en een paard  
dat bekaf is, kun je niets beginnen.*
239. Doa jong miech evver d'r hód hoeëg.  
*Ik stond perplex.*
240. Heë koam mit hód, sjtek en rink.  
*Hij had zich opgedoft.*



241. Doe kans miech d'r poekkel eróp rutsje.  
*Je kunt mij de pot op.*
242. Ziech jet ónger d'r naal riese.  
*Zich iets op slinkse wijze toeëigenen.*
243. Jee óngerverbónk in jet krieje.  
*Ergens geen wijs uit worden.*
244. Inne óp maag han.
245. Inne óp tsóg han.  
*Iemand niet kunnen uitstaan.*
246. Vuur hoots en koale mitdoeë.  
*Voor spek en bonen meedoen.*
247. Dem zunt de hoare eraafjerutsjd.  
*Die heeft een kale kop.*
248. Zinge wie inne heikrichel.  
*Uit volle borst zingen.*
249. Zinge dat de haide wagkelt.  
*Luidkeels zingen.*
250. Uvverlaad en durchdaad hat alles richtieg jemaad.  
*Met goed denken en overleggen, komt alles goed.*
251. Ziech ermlütsmieësieg aasjtelle.  
*Doen alsof men geen geld heeft.*

252. Ier deë ziech bedaad hat, is inne auwe eëzel jónk woeëde.  
*Hij overlegt heel lang om tot een besluit te komen.*
253. Weë hat hei jevlókd?  
*Zei iemand iets over een rondje geven?*
254. Dem is d'r allelee a jen lief.  
*Hem laat alles onverschillig.*
255. Deë jeet miech óp d'r wekker.  
*Die irriteert mij.*
256. Kóndsjaf is jing erfsjaf.  
*Je kunt een zaak overnemen, maar niet automatisch de klanten.*
257. Dat woar in 't joar wie d'r ül nog preëdiejet.  
*Reactie als iets verteld wordt, dat lang geleden zou zijn gebeurd.*
258. Heë is nit mieë derbij.
259. Heë is nit mieë bij de zieng.  
*Hij begint geestelijk af te takelen.*
260. Dat hat tswai eëtse óp e bred.  
*Ze heeft een kleine buste.*
261. Heë kan de vleie van de moer biese.  
*Hij heeft de tanden naar voren staan.*
262. Inne d'r sjtub oes de oge bloaze.  
*Iemand ongezouten de waarheid vertellen.*



263. Vrug óp en vrug noa bed, sjpaart lit en jezóndheet.  
*Vroeg op en vroeg naar bed is gezond en zuinig.*
264. Has-te mit d'r baad jewagkeld?  
*Heb je iets gezegd?*
265. D'r sjlouwste kop helt óch ins feël.  
*Zelfs de slimste vergist zich wel eens.*
266. Los mar jete zeët d'r bók.  
*Laat maar gaan.*
267. Inne verröaner mós ziech hinger inne doeëdsjleëjer verberje.  
*Een verrader is erger dan een moordenaar.*
268. Ziech de koetsj tserbrèche.  
*Zich het hoofd breken over iets.*
269. Tselle wie inne maikeëver.  
*Zeer intensief telwerk verrichten.*
270. Lever inne hatslieje doe, wie inne jeminde uur.  
*Liever spontaan dan formeel met elkaar omgaan.*
271. Inne brij um d'r baad sjmiere.  
*Iemand vleien.*
272. Deë kan ing jeet tusje de heure pütsje.  
*Die is zo mager als een lat.*
273. De eëpel an't bluie han.  
*Een gat in de kousen hebben.*



274. Doa bruit jet.  
*Daar broeit iets.*
275. Ziech inne jouwe daag aadoeë.  
*Er een mooie dag van maken.*
276. Ziech jet losse aadrieëne.  
*Zich iets laten aansmeren.*
277. Bij inne de boed aafbrèche.  
*Iemand het huis op stelten zetten.*
278. Dreimoal umjetrókke is eemoal aafjebrankd.  
*Drie keer verhuizen is net zo erg als een brand.*
279. Inne van d'r jeloof aafbringe.  
*Iemand tureluurs maken.*
280. Dat woar dem sjpek an de mantoer.  
*Dat was net wat hij wilde.*
281. Iem name des tiek, iem name des tak, hei is de sjup en doa de hak.  
*Aansporing om direct aan het werk te gaan.*
282. Heë veult ziech jepeëdsutteld.  
*Hij voelt zich geveleid.*
283. Hem krolt de naas.  
*Hij voelt zich geveleid.*
284. Heë hat d'r voeëjel nit aafjesjaose.  
*Hij heeft het buskruit niet uitgevonden.*

285. Ziech de heure aafsjtoteëse.  
*Door schade en schande wijs worden.*
286. Heë sjód 't va ziech aaf wie inne nase hónk d'r reën.  
*Hij ontkende het zonder blikken of blozen.*
287. Deë hat d'r ansjtand mit d'r sjümleffel jèse.  
*Die heeft geen goede opvoeding genoten.*
288. 't Is ing sjand went ing kouw in de baach sjiest.  
*Het is jammer om iets weg te gooien wat nog bruikbaar is.*
289. Vrug tseng, vrug heng.  
*Kinderen die vroeg tanden krijgen, zijn vroeg bijdehand.*
290. Doe bis nog nit langs Sjimits bakkes.  
*Daar zul je nog van horen, daar ben je nog niet vanaf.*
291. Teëje inne bakoavent jape.  
*Vechten tegen de bierkaai.*
292. Alles ónger sjteul en benk sjuve.
293. Alles ónger d'r teppieg kere.  
*Alles in de doofpot  
stoppen.*
294. Inne d'r sjtool vuur  
de duur zetse.  
*Iemand buiten de  
deur zetten.*



295. Wat d'r kop verjeest, mósse de bee mis-jelde.  
*Als je vergeetachtig bent, moeten de benen het ontgelden.*
296. Bekankd zieë wie lüesj hónk.  
*Als de bonte hond bekend zijn.*
297. Deë is d'r bend óp.  
*Die is aan de zwier.*
298. Doa is d'r bend óp.
299. Doa is d'r bend laos.  
*Daar is ruzie.*
300. Tse vas bingt nit, tse laos hilt nit.  
*Men moet de gulden middenweg bewandelen.*
301. Bij inne in 't bóch sjtoa.  
*Bij iemand in het krijt staan.*
302. Heë sjteet in e sjwats bóch.  
*Hij staat ongunstig bekend.*
303. Inne boech wie inne sjotes.  
*Een buik als een burgemeester.*
304. Deë hat 't boechrazele.  
*Hij zit op hete kolen.*
305. Dat is inne heer oes Den Haag, deë dreët 't betste alle daag.  
*Gebruikt als spotvers voor iemand die altijd overdreven chic is.*

306. Jun deë boer dat verke, heë hat mar ee.

*Wees niet afgunstig als een arme drommel ook eens geluk heeft.*

307. De domste boere hant  
de dikste eëpel.

*De domsten hebben vaak  
het meeste geluk.*

308. Wat sjteet miech d'r bót.

*Wat heb ik de pest in.*

309. Dat weëd e jód  
bótterjoar.

*Gezegd als  
iemand aan zijn  
achterste krabt.*



310. Heë is breer an 't zeëje.

*Hij snurkt.*

311. Die tswai zunt wie daag en naat.

*Die twee verschillen in alle opzichten.*

312. Ing frauwehank en inne peëdstsank darve nit sjtilsjtoa.

*Als een paard niet vreet en de vrouw niet de handen uit de mouwen  
steekt, loopt het spaak.*

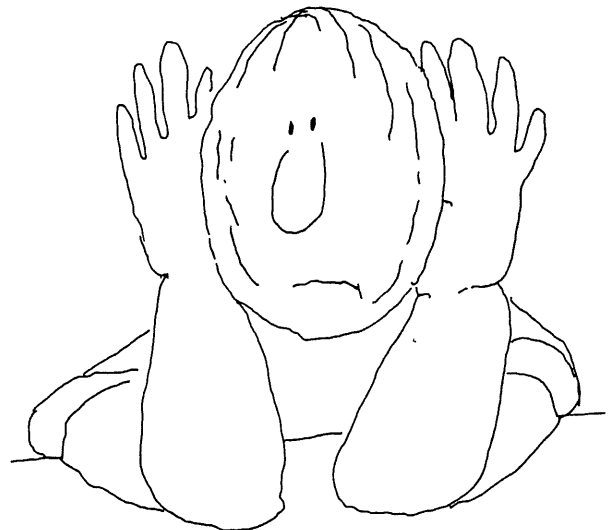
313. Dat zouw d'r däuker nit wille.

*Dat gaat alle perken te buiten.*

314. Wat me nit wees, maat inne nit hees.

*Wat niet weet wat niet deert.*

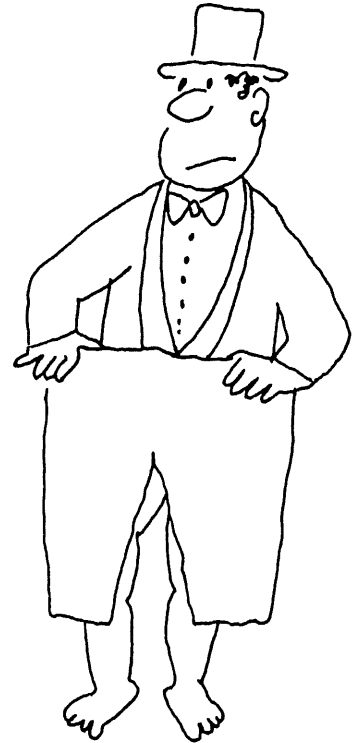
315. Ziech zie deel derbij dinke.  
*Het zijne ervan denken.*
316. 't Deer mit inne drieve.  
*De spot met iemand drijven.*
317. Ziech noa de dekke sjtrekke.  
*De tering naar de nering zetten.*
318. Ziech doeëd dele.  
*Zichzelf te kort doen bij het delen.*
319. De klinge oes de dikke zukke.  
*Spijkers op laag water zoeken.*
320. Doebbel jenieënd hilt besser.  
*Zeker is zeker.*
321. Heë is zoeë doof wie ing krai.  
*Hij is zo doof als een kwartel.*
322. Dat is ing doof noos.  
Dit heeft twee betekenissen:  
a. *een lege noot.*  
b. *scheldwoord voor iemand die niet luistert.*
323. Hegke en moere hant oge en oere.  
*De muren hebben oren.*
324. Ziech drin en droes kalle.  
*Zich tegenspreken.*



325. Heë hat ziech durch de dröad jemaad.
326. Heë is uvver de pöal jejange.  
*Hij is over de grens gevlucht*
327. Heë is uvver de dröad jezatsd.  
*Hij is uitgewezen.*
328. Dat is inne duidesem.  
*Dat is een slome duikelaar.*
329. Inne d'r durpel of de boed plat lofe.  
*Iemands huis platlopen.*
330. Kling duppe hant jroeëse oere.  
*Kleine potjes hebben grote oren.*
331. Dat is e duppe.  
*Dat is een domoor.*
332. Losse vier noa d'r ee óp joa.  
*Laten wij gaan slapen.*
333. Dat hat eëtse i jen sjong.  
*Zij is een draaikont.*
334. Iech bin nit jewend eëzele tse drage.  
*Gezegd als iemand op je leunt.*
335. 't Versjtank kunt mit de joare en d'r sjnauts nit vuur de hoare.  
*Alles komt op zijn tijd.*

336. Hoeëvaad liet pieng.  
*IJdelheid straft zichzelf.*
337. Heë hat d'r hód óp haover elf sjtoa.  
*Zijn hoed staat scheef.*
338. Óp d'r emmer kómme.  
*Op de koffie komen.*
339. Deë hat de bee noa d'r emmer sjtoa.  
*Hij heeft o-benen.*
340. De engele sjlabbere.  
*Gezegd wanneer het regent.*
341. De engelsjer sjudde hön bedsjer oes.  
*Gezegd wanneer het sneeuwt.*
342. Went e kling diets-je in d'r sjlof laacht, da sjpieëlt 't mit de engelsjer.  
*Gezegd wanneer een baby in zijn slaap glimlacht.*
343. Doe kuns miech nit mieë uvver d'r ere.  
*Je komt bij mij niet meer over de vloer.*
344. D'r man kan waal rejere, evver de vrouw mós hoezere.  
*De man kan wel de baas zijn, maar de vrouw moet huishouden.*
345. Heë hat jinne mattes in de erm.  
*Hij heeft geen kracht in de armen.*
346. Mit zivve sjtich 't dörp eroes zieë.  
*Met grote steken naaien.*

347. D'r fiengste eroesvroage.  
*De sterkste uitdagjen.*
348. Heë mós de bóks ilieëve.  
*Hij moet op een bepaalde tijd thuis zijn.*
349. De janse famillieë Dootseberg woar vertroane.  
*De hele familie was vertegenwoordigd.*
350. Iech houw diech oes d'r fassong.  
*Ik sla je tot moes.*
351. 't Jeet hei zoeë flot wie bij de fäuerweer.  
*Het gaat hier van een leien dakje.*
352. Heë hat inne feëltrit jemaad.  
*Hij heeft een misstap begaan.*
353. D'r sjlouwste kop helt óch ins feël.  
*Zelfs de slimste vergist zich wel eens.*
354. Weë d'r fennek nit iert, is d'r daalder nit weëd.  
*Wie het kleine niet eert, is het grote niet weerd.*
355. Da kans doe d'r laudie losse fleute.  
*Dan kun je 't er goed van nemen.*
356. Dat is inne flotte jrosje.  
*Die is zeer royaal.*
357. Heë sjprijkt flüssieg.  
*Hij "sproeit" bij het spreken.*





358. Iech bin nog nit flüssieg.  
*Ik heb nog geen contanten.*
359. 't Is inne sjeleëte foeks deë mar ing höal hat.  
*Dat zegt een jongeman, die meer dan een meisje het hof maakt.*
360. Mit inne 't fret jage.  
*Iemand belachelijk maken.*
361. Wie kómme de haide a hemmens?  
*Gezegd wanneer iemand voortdurend vragen stelt.*
362. Bij jidder hendelsje is e küddelsje.  
*Aan iedere handel zit een luchtje.*
363. Vöal heng, lieët werk.  
*Vele handen maken licht werk.*
364. Heë lieët de heng tse lank joa.
365. Heë hat de heng tse laos hange.  
*Hij wordt nogal vlug handtastelijk.*
366. Dierek lier iech diech ins mieng hanksjrif kenne.  
*Zo meteen krijg je een draai om je oren.*
367. Hod diech óp Eupe aa!  
a) *Houd je gedekt! of*  
b) *Maak dat je weg komt!*



368. Inne de sjtang haode.  
*Het voor iemand opnemen.*
369. Jauw jedoa en jód jedoa, dat zal sjleët tsezame joa.  
*Iets vlug en goed afhandelen, gaat vaak niet samen.*
370. Deë rücht oes jen haos wie ing kouw oes jen vót.  
*Hij heeft een slechte adem.*
371. Me mós jing kroddel óppen hats losse basjte.  
*Men moet van zijn hart geen moordkuil maken.*
372. Inne knoa óp 't hats han.  
*Iets op zijn hart hebben.*
373. Inne häuwaan en inne volle mós me oes d'r weëg joa.  
*Moeilijkheden moet men vermijden.*
374. Dat kunt diech nog heem.  
*Daar zul je de gevolgen nog van ondervinden.*
375. Zörg dat diech zoeëjet nit heem kunt.  
*Pas op dat zo iets je niet overkomt.*
376. Dem zal iech ins orrentlieg heemlüete.  
*Die zal ik eens goed de waarheid zeggen.*
377. Mit jroeëse here is 't sjleët kieësje èse.  
*Met grote heren is het kwaad kersen eten.*
378. Besser inne klinge heer wie inne jroeëse kneët.  
*Beter kleine baas dan grote knecht.*

379. Went d'r kneët ziech riech maat an d'r heer, da doge ze beeds nit.  
*Als de knecht zich verrijkt ten koste van de baas, zijn beiden schuldig.*
380. Bij jeldzaache kan de betste vrundsjaaf kraache.  
*Bij geldzaken kun je de beste vrienden verliezen.*
381. D'r naid vreest zienne eje heer.  
*Afgunst leidt tot ontevredenheid.*
382. Tseeg miech ins die hef.  
*Toon mij eens wat je kunt.*
383. Moelle wie inne hegke-advokaat.  
*Praten als Brugman.*
384. 't Is elsof de heks drin zeus.  
*Het is alsof de duivel er mee speelt.*
385. Hei hulpt jee beëne, hei mós mès drin.  
*Hier moet men spijkers met koppen slaan.*
386. Dat is inne vuur d'r letste herrek oes 't vaas tse sijnappe.  
*Dat is een heel lange kerel.*
387. Weë d'r jenós hat, hat óch d'r verdrós.  
*Wie de lusten heeft, heeft ook de lasten.*
388. Bloas miech jet óppen heut.  
*Je kunt me gestolen worden.*
389. D'r man is 't heut i jen hoes, de vrouw is de kroeën dróp.  
*De man is het hoofd van het gezin, maar de vrouw is de spil.*

390. Ing fliesieje hoesevrouw is d'r betste sjpaarpot.

*Aan een vlijtige vrouw spaart men geld.*

391. Heë hat heng wie ing hevvam.

*Hij heeft slanke, fijne handen.*

392. 't Is nit alles hillieg wat d'r boer pütsjt.

*Het is niet alles goud wat blinkt.*

393. Jónk jewend, aod jedoa.

*Jong gewend, oud gedaan.*

394. De beum wase nit noa jen himmel erin.

*Alles heeft zijn grenzen.*

395. Dienne wil sjteet hinger de duur.

*Je hebt niets te willen.*

396. Heë is e hoeëg deer.

*Hij is een hoge piet.*

397. Doa jeet 't hoeëg heer.

*Daar gaat het luidruchtig toe.*

398. Iech mós ins hoeëgdütsj mit diech kalle.

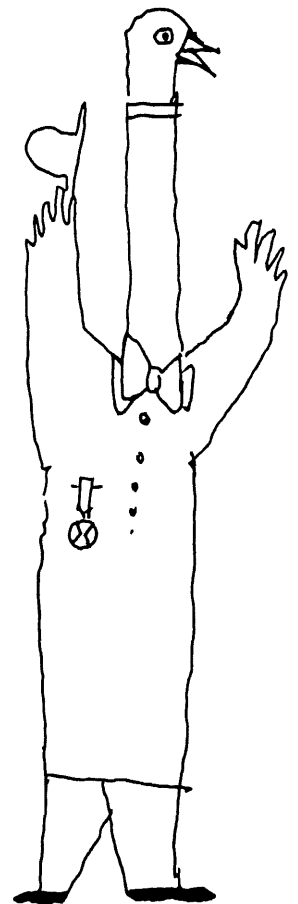
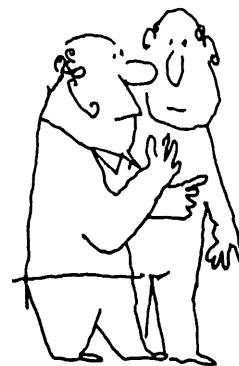
*Ik moet jou eens onderhanden nemen.*

399. Wiets doe dees, wie 't diech jeet.

*Wie goed doet, goed ontmoet.*

400. Heë hat hoeëgwasser.

*Zijn broekspijpen zijn te kort.*



401. Ing loeës hon leët nit alle aier in ee nès.  
*Men moet niet alles op één kaart zetten.*
402. Deë hat allezeleëve heem jesjtange.  
*Hij heeft altijd naar andermans pijpen gedanst.*
403. Jiddere hónk is heer in zieng hut.  
*Iedereen is baas in eigen huis.*
404. Went 't a bildóng felt, da kunt de ibildóng vazelver.  
*Verwaandheid gaat veelal gepaard met domheid.*
405. Inne óp 't ies veure.  
*Iemand in een onzekere positie brengen.*
406. Mit jejange, mit jevange, mit jehange.  
*Men moet de gevolgen van zijn daden aanvaarden.*
407. D'r hieël ihange.  
*Een nieuwe woning feestelijk betrekken.*
408. Weë nit oeskunt mit wat ikunt, liert jauw beëdele.  
*Men moet de tering naar de nering zetten.*
409. Pak mar i mit d'r zommersjtaof!  
*Schei er maar mee uit!*
410. Inne in 't jaar joa.  
*In iemands netten verstrikt raken.*
411. Noa de rek jape.  
*Slaap hebben.*

412. Dem 't verke jehuurt, deë pakt 't mit d'r sjtats aa.  
*Hij weet hoe hij iets moet aanpakken.*
413. Deë hat d'r jek óp 't lief.  
*Die heeft een dolle bui.*
414. Heë hat e jek peëd jerieie.  
*Hij heeft lichtzinnig gehandeld.*
415. Ze woar zoeë jeks wie ing pet.  
*Ze was door het dolle heen.*
416. Me mós inne auwe voorman nit oes 't jelais wille bringe.  
*Men moet een vakman niet op zijn vingers willen tikken.*
417. Dat is fienge jeuch.  
*Dat is kale deftigheid.*
418. Dem jeucht de sjwaad.  
*Zijn handen jeuken.*
419. Deë lieët nuus ligke  
wie jlui iezer en  
möllesjting.
420. Deë klauwt alles wat nit naalvas is.  
*Die steelt als een raaf.*
421. Went de jewalt kunt, jeet 't reët óp krukke.  
*Met geweld maak je alleen maar brokken.*
422. Alles hat zieng jewende, evvel mès sjpreie hat zienne sjlodder.  
*Je moet de kunst van het vak verstaan.*

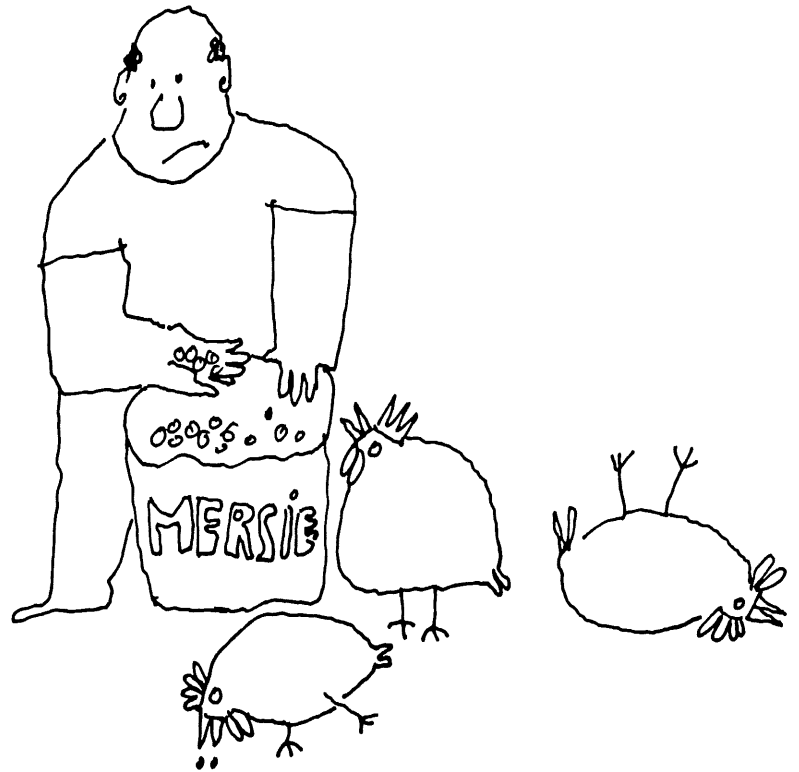


423. Wie me kunt jejange, zoeë weëd me emfange.  
*Op je verschijning word je beoordeeld.*
424. Inne auwe voorman hüet nog ins jeer de sjmik knalle.  
*Een oude voerman hoort nog graag het klappen van de zweep.*
425. Inne auwe voorman is inne jouwe wègwiezer.  
*Een oude voerman is een goede wegwijzer.*
426. Los diech jónk hange, da weëds doe nit aod.  
*Met kreunen en klagen, word je niet oud.*
427. Inne jónkjezel is mar ing roet oes ing vinster.  
*Vrijgezel zijn is ook niet alles.*
428. Deë doogt nit va jouwiegheet.  
*Pas op, die is niet te vertrouwen.*
429. Deë ziet 't jraas wase en hüet de vlüe hóste.  
*Die houdt zich voor bijzonder verstandig.*
430. Me mós nit wieër jraie wie de bóks lank is.  
*Men moet niet verder springen dan zijn stok lang is.*
431. Went me inne eëzel noa Roeëm sjikt, kriet me e jries deer tseruk.  
*Iemand die geen hersens heeft, kun je niets bijbrengen.*
432. Deë is hinger ing hek jroeës woeëde.  
*Die heeft geen manieren.*
433. 't Kakt nog mennieg vüejelsje wat noen nog jee vutsje hat.  
*Er zal nog heel wat water door de Maas stromen, voordat het zover is.*

434. Dat is inne Jod en inne pot.  
 435. Dat zunt tswai heng óp inne boech.  
*Dat zijn dikke vrienden.*

436. Mit mersie voort me  
de honder kapot.  
*Voor dank je wel*  
*koopt men niets.*

437. Heë hat in e  
 karesjpoor jepisd.  
*Hij heeft een strontje*  
*aan zijn ooglid.*



438. Deë hauw neëver  
 de baar jepisd.  
*Die had zich lelijk misrekend.*

439. Oes kling kere weëde jroeëse beum.  
*Kinderen zijn groot voordat je het weet.*

440. Deë benumt ziech wie inne hónk in e sjpel kejele.  
*Die gedraagt zich als een olifant in een porseleinkast.*

441. Wat me nit heëve kan, mós me ligke losse.  
*Men moet niet te veel hooi op zijn vork nemen.*

442. De auw lü heufe 't óp, de jong lü maache 't dróp.  
*Wat de ouderen sparen, verkwisten vaak de jongeren.*

443. Zie hat d'r boam oes de kis aa.  
*Zij heeft haar hele hebben en houden aan d'r lijf.*



444. Deë klaaft nog ing bejieng oes 't kloeëster.

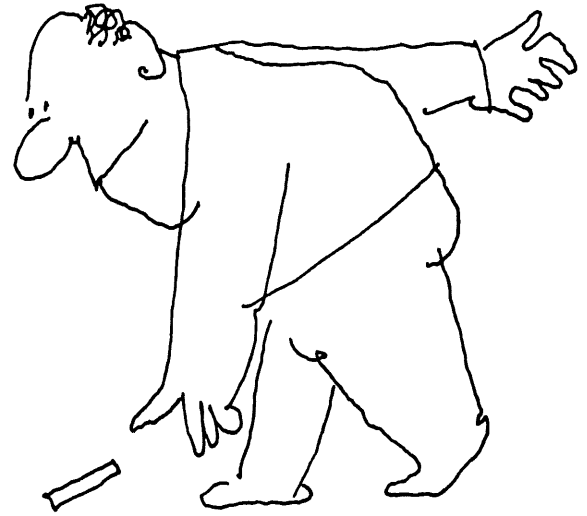
*Die speelt alles klaar.*

445. Doe kans miech nit an de wiempere kliempere.

*Ik laat me dat niet aanleunen.*

446. Dat meëdsje jöng waal in  
e kloeëster woa tswaierlai sjong  
óngers jen bed sjtunge.

*Dat meisje zou wel in een klooster  
willen gaan, waar ook mannen zijn.*



447. Dem woar d'r kniet jevalle.

*Hij had de moed verloren.*

448. De mieëtste knüp kriet d'r erme kop.

*De leiding moet het altijd ontgelden.*

449. Me mós doch ins uvver de koad sjpringe.

*Men moet uiteindelijk een beslising nemen.*

450. Die hant nog in 't nemlieje külsje jepisd.

*Dat zijn vrienden van kindsbeen af.*

451. Me kunt ieëder ónger ing mèskaar wie ónger ing koetsj.

*Zegt men als antwoord op een onbeschofte belediging.*

452. Wat jónk is, sjtrieëlt ziech jeer, wat aod is knóttert jeer.

*Waar jongeren vechten, mopperen ouderen.*

453. Heë hat ing sjtim um koks tse kloppe.

*Hij heeft een rauwe stem.*

454. Mit jet óp de tapieët kómme.  
*Iets te berde brengen.*
455. De kómmoeëd kieddele.  
*Harmonika of piano spelen.*
456. Kómpenij is lómperij.  
*Compagnonschap leidt tot bedrog.*
457. Deë vilt nog dökser óp de kónk.  
*Die zal nog vaak blunders maken.*
458. Heë hat inne kop wie ing zeisjóttel.  
*Hij heeft een geheugen als een zeef.*
459. Mit d'r kop teëje tsint Tolbert lofe.  
*Met zijn hoofd tegen de muur lopen.*
460. De jóns jeet boave de kóns.  
*Het is vaak meer gunst dan kunst.*
461. Doa mós me kouw vuur zieë, um kaover tse krieje.  
*Om iets te bereiken, moet je capaciteiten hebben.*
462. Deë sjleet drin wie Paulus in de krinte.  
*Die overdrijft schromelijk.*
463. Kroddelieje konde liere d'r meester 't handwerk.  
*Kritische klanten kijken je op de vingers.*
464. Heë kriet de krukke.  
*Hij wordt 77 jaar.*

465. Wat is dem in de krüing jevare?

*Wat bezielt hem?*

466. Mit inne d'r küsj drieve.

*Met iemand sollen.*

467. Ziech bij e meëdsje  
e körfje hoale.

*Een blauwtje lopen.*

468. Heë hat ing loes  
in 't oer.

*Hij hoort niet goed  
of wil het niet horen.*



469. 't Is nit alles jood wat blinkt, mar óch nit alles sjtrónks wat sjtinkt.  
*Het is niet alles goud wat blinkt.*

470. Doe bis 't ieësjte kütte neëver de zouw.  
*Je bent het ergste varken van allemaal.*

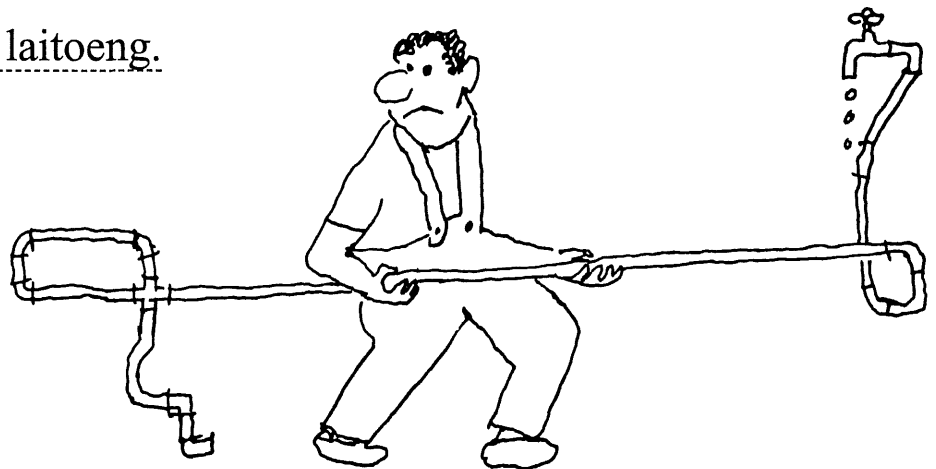
471. Ziech wie inne kuttel in inne plusje sjtool veule.  
*Zich in een gezelschap niet thuis voelen.*

472. Heë wees woa haas hupt.  
*Hij weet van wanten.*

473. Deë hauw d'r sjlauwe an naas.  
*Die rook lont.*

474. Dat is inne sjlauwberjer.  
*Dat is een slimmerik.*

475. Deë hat inne sjlauwe boech, sjaad dat-e runt.  
*Gezegd als men twijfelt aan iemands intelligentie.*
476. Dat is inne laks, inne laksbroor.  
*Dat is een leugenaar.*
477. Jrusse is heufliegheet, danke is sjuldiegheet.  
*Groeten is beleefdheid, dank ben je verschuldigd.*
478. Va angerluuts leer is 't jód reme sjnieë.  
*Het is goed riemen snijden uit andermans leer.*
479. Lange vaam, voel nieënesje.  
*De luie naaister kent men aan de lange draad.*
480. Deë kalt frantsüeziesj wie ing kouw latien.  
*Die spreekt Frans als een koe Spaans.*
481. Dat is ing läu va Hilliejehoes.  
*Dat is een vent van niks.*
482. Jees doe werm wirke? Joa, dat is d'r leve mós!  
*Ga je weer werken? Ja, dat is nu eenmaal mijn plicht!*
483. Deë hat ing lang laitoeng.  
*Die is traag  
van begrip.*



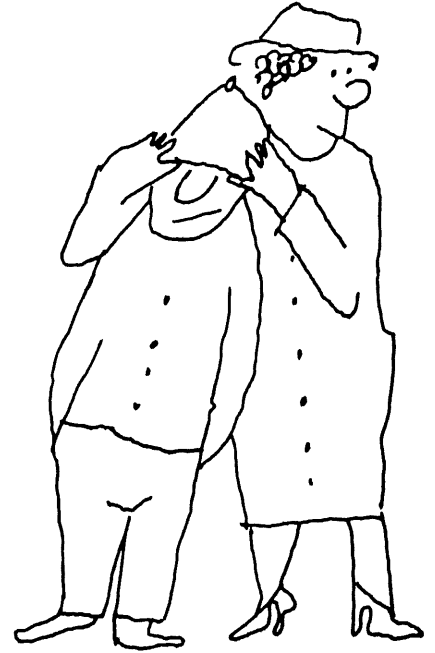
484. Inne haan deë kakelt en ing hon die krieënt,  
zunt weëd dat me hön d'r hals umdrieënt.  
*Die het tegengestelde doet van wat hij moet doen,  
is geen knip voor de neus waard.*
485. Jeliech vieë lekt ziech jeer.  
*Soort zoekt soort.*
486. Inne leufer maat ing leufesje.  
*Als de man veel van huis is, wordt ook de vrouw uithuizig.*
487. Deë hat liem an de bóks.  
*Die blijft maar plakken.*
488. Wie me ziech 't bed maat, zoeë kunt me tse ligke.  
*Wat men zaait, zal men oogsten.*
489. Doe weëds mit de linker hank verwaard.  
*Gezegd wanneer iemand niet op de afgesproken tijd komt.*
490. Deë is links i-jehange.  
*Die is onhandig.*
491. E loeës hönsje leët óch waal ins in de brennissele.  
*Iedereen laat wel eens een steek vallen.*
492. D'r ieësjte sjtoek is katsesjtoek.  
*Het eerste gewin is kattengespin.*
493. Auw hong lokt me nit mit inne aafjeknaagde knaok.  
*Men vangt niemand met loze beloften.*

494. Inne de mutsj uvver de oere trekke.  
*Iemand bedonderen.*

495. Inne bloa mondieg maache.  
*Op maandag niet werken.*

496. Ing boemelsjiejch maache.  
*Willekeurig verzuimen.*

497. Me kan óch ing muk melke,  
went me de üddere vingt.  
*Je moet niet het onmogelijke verlangen.*



498. Alles óp ing melodie zinge.  
*Altijd hetzelfde vertellen.*

499. Wie mieë dat me in d'r sjtrónks reurt, wie mieë dat-e sjtinkt.  
*Hoe meer men onaangename zaken uitpluist,  
hoe onaangenamer ze worden.*

500. "Sjpas mós zieë," zaat d'r boer, en doe kieddelet heë zieng vrouw  
mit de mès-jaffel.  
*Men moet geen onhebbelijke grappen uithalen.*

501. Inne de leviette leëze.  
*Iemand zeggen waar het op staat.*

502. Mientweëje kan ing kouw aier legke.  
*Het kan me helemaal niet schelen.*

503. Mósse is tswank, en kriesje is kingerjezank.  
*Gebruikt als tegenwerping op irritante dwangmatigheid.*

504. Moel diech jet, da has-te óch jet.  
*Blijf niet zeuren.*
505. Mauwmensjere moale.  
*Peuterig schrijven.*
507. Woa 't moeëde is, junt de verke bervussieg.  
*Het kan zo gek niet zijn, als het maar mode is.*
508. Inne óp moek han.  
*Iemand niet kunnen uitstaan.*
509. Heë hat ing moel wie inne sjloeb.  
*Hij heeft een scheve mond.*
510. Sjpuie kinger, dije kinger.  
*Spijers zijn dijers.*
511. Mit moel en poeëte joa zage.  
*IJverig jaknikken.*
512. Heë maat ing sjeef moel.  
*Hij is ontstemd.*
513. Heë hat verjèse d'r mónk mit tse bringe.  
*Hij zegt geen stom woord.*
514. Deë kiekt durch zivve moere.  
*Die heeft zijn ogen overal.*
515. Deë hekst land en lü anee.  
*Die stookt ruzie waar hij komt.*

506. Mórd vuur zes en angs vuur inne.

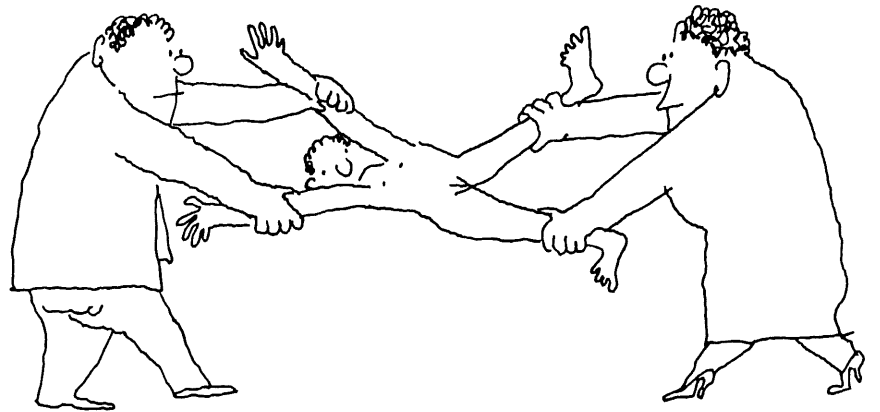
*Hij heeft wel een grote bek, maar als het er op aankomt,  
doet ie in zijn broek.*

516. Weë loeës is, hingt nit alles an inne naal.

*Wie slim is, zet niet alles op één kaart.*

517. Heë junt inne nit 't sjwatse ónger de neël.

*Hij gunt een  
ander het  
licht in de  
ogen niet.*



518. Kinger maache,  
vuur tse laache;  
kinger trekke,  
vuur tse vrekke.

*Kinderen krijgen is geen kunst,  
maar opvoeden wel.*

519. D'r inne zienne ül is d'r angere zieng natejaal.

*Over smaak valt niet te twisten.*

520. 't Is inne sjleëte voeëjel deë zie eje nèš besjiest.

*Van zijn eigen familie behoort men geen kwaad te spreken.*

521. Inne eëzel neumt ziech zelve 't ieësjte.

*De ezel noemt zichzelf het eerst.*

522. Dem lofe alle hong noa.

*Hij gaat opvallend gekleed.*



523. Heë leuft 't ai noa en lieët de honder lofe.  
*Hij gaat teveel op in kleinigheden.*
524. 't Jeet hei nit noa noeëte.  
*Het komt hier niet zo nauw.*
525. Ziech de tseng draa oesbiese.  
*Ergens veel moeite voor doen, echter zonder succes.*
526. Trek draa angesj jeet diech de pief oes.  
*Schiet een beetje op.*
527. Wens doe wils dat inne boer inne umwèg maat,  
da zets hem inne offersjtok in d'r weëg.  
*Een boer draait een cent tien keer om, voordat hij hem uitgeeft.*
528. Weë trouwt oes d'r klokkeklank, dem ruit dat jans zie leëve lank.  
*Wie een meisje van elders trouwt,  
heeft daar zijn leven lang spijt van.*
529. Jet ónger dach en fach bringe.  
*Iets in orde brengen.*
530. Dat naast miech nit.  
*Dat bevalt mij niet.*
531. Vräu diech nit óp ónjelade aier.  
*Verheug je niet te vroeg.*
532. Bij de ónjenommerde hure.  
*Niet meetellen.*

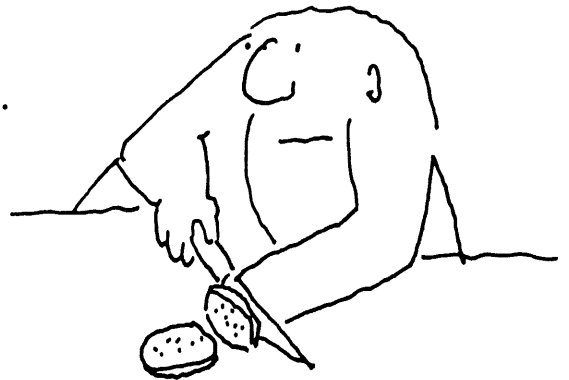
533. Heë is óp d'r sjtats jetroane.  
*Hij is op zijn teentjes getrapt.*
534. Da has doe diech waal dróp jetroane!  
*Dan heb je je lelijk misrekend!*
535. Óp 't hillieg oog plógge,moere.  
*Met de Franse slag ploegen, metselen.*
536. D'r inne verliëbt ziech in e roeëzeblad, d'r angere in ing kouwflat.  
*Over smaak valt niet te twisten.*
537. Die tswai zunt wie kramp en oog.  
*Die twee passen goed bij elkaar.*
538. A dem hieëft nog jinne hónk  
zienne poeët óp.  
*Hij is een verachtelijk iemand.*
539. Heë hat e jesjeid peëd jereie.  
*Dat heeft hij verstandig gedaan.*
540. Dem zits iech ins óp de pelle.  
*Die zal ik eens achter de voden zitten.*
541. Heë jong óp peume aa.  
*Hij ging van angst op de loop.*
542. Piepe wie ing moes in e meëlduppe.  
*Angstig spreken.*



543. Inne d'r pis loa maache.  
*Iemand het vuur aan de schenen leggen.*
544. Iech han pis wie e Belsj kingermeëdsje.  
*Ik moet zonodig.*
545. Kwieëzele en bejienge, zunt nit wie ze sjienge.  
*Schijn bedriegt.*
546. Deë hauw neëver de baar jepisd.  
*Die hat zich lelijk misrekend.*
547. Dat is d'r potentat van de kling eëpel.  
*Veel geschreeuw maar weinig wol.*
548. Dat is inne effe-wiechtieje.  
*Zijn schijn van belangrijkheid is maar van korte duur.*
549. Dem pitsjt jet.  
*Hem zit iets dwars.*
550. De sjtere losse ziech nit van d'r himmel plukke.  
*Je moet niet het onmogelijke verlangen.*
551. Is dat dienne sjteer?  
*Is dat jouw aanstaande?*
552. Dierék kal iech ins platdütsj mit diech.  
*Dadelijk zal ik eens een hartig woordje met jou spreken.*
553. Jong lier latien, da drinks-te sjpieëder wien.  
*Studeer voor priester, dan is je toekomst verzekerd.*

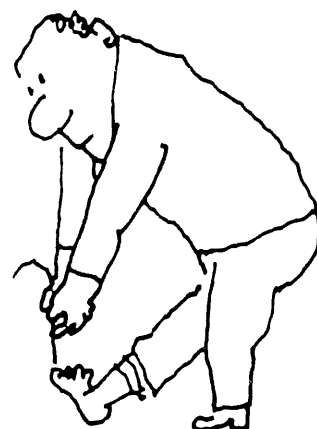
554. Iech han mit diech nog e hönsje tse plukke.  
*Ik heb met jou nog een appeltje te schillen.*
555. Mit dem zienne kop kan me pöal i jen eëd houwe.  
*Hij is zo koppig als een ezel.*
556. Heë kiekht hem aa, wie de kouw de nui poats.  
*Hij kijkt hem totaal verbouwereerd aan.*
557. Dieng poats sjteet óp.  
*Je gulp staat open.*
558. Heë razelt wie inne jesjoare poeddel.  
*Hij bibbert van de kou.*
559. Ziech wie e poefkink veule.  
*Zich als een stiefkind behandeld voelen.*
560. Deë hat tse lang de poel jehad.  
*Die is kinderachtig.*
561. `t Is miech poettes.  
*Het laat mij koud.*
562. Vöal versjprèche en winnieg jeëve, deet de jekke i vräude leëve.  
*Veel beloven en weinig geven, doet de gekken in vreugde leven.*
563. Inne jouwe tsoldaat jeet óch durch d'r pratsj.  
*Gezegd van een man die een slonzige vrouw trouwt.*
564. Va probere weëde de jómfere raar.  
*Van proberen worden maagden zeldzaam.*

565. De pütsj va dem is tsolvrij.  
*Hij flapt er alles uit.*
566. Deë hat d'r poekkel nit ring.  
*Die heeft iets op zijn kerfstok.*
567. Dóch de sjaamsjong mar oes!  
*Zet alle verlegenheid maar opzij!*
568. Inne 'ne vliddieje sjabbernak sjpille.  
*Iemand een poets bakken.*
569. Oes 't sjaos leëve.  
*Van de hand in de tand leven.*
570. Va dem kans-te diech ing sjief aafsjníeë.  
*Aan hem kun je een voorbeeld nemen.*
571. Fieng lü hant óch fieng zaache en wat ze nit hant,  
dat losse ze ziech maache.  
*Het betere volk kan zich permitteren wat het wil.*
572. Zie modder in hoes sjiese.  
*Thuis doen wat je wilt.*
573. Dem hauwe v'r jesjlabberd.  
*Hem waren wij kwijtgeraakt.*
574. Urjens sjlich aa han.  
*Ergens aanleg voor hebben.*



575. Hui diech vuur dem zieng sjlich.  
*Wees op je hoede voor zijn streken.*
576. Hinger inne zieng sjlich kómme.  
*Achter iemands streken komen.*
577. Heë sjleet mar derno. *Hij zegt maar wat.*
578. Inne e sniepje sjloa.  
*Iemand beetnemen.*
579. Doa kans doe ins aa sjnoevve.  
*Daar kun je een voorbeeld aan nemen.*
580. Man en wief is ee lief, wief en man is ee jesjpan.  
*Man en vrouw zijn één.*
581. Inne vette haas sjnoevve.  
*Een voordelige koop speuren.*
582. Inne uvver de sjouwer aazieë.  
*Iemand met de nek aanzien.*
583. Ziech inne sjplinkter oes d'r ruk duie.  
*Zijn behoefte doen.*
584. Heë kalt Hollendsj mit sjtriefte.  
*Hij spreekt slecht Nederlands.*
585. Zoeë vrech wie sjtroasedrek.  
*Hondsbrutaal.*

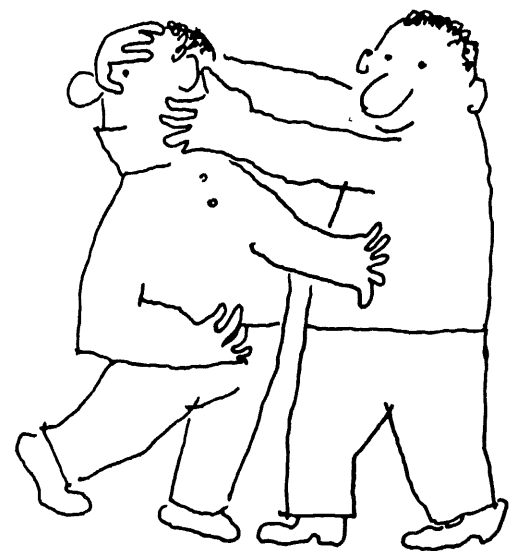
586. `t Is besser, winnieg tse wisse en vöal tse jennisse,  
wie vöal tse wisse en alles tse misse.  
*Het is beter weinig te weten en veel te genieten,  
dan veel te weten en alles te missen.*
587. Wen iech sjtrónks róf, darfs doe óch jet zage.  
of: kans doe óp de kaar sjpringe.  
*Hou je mond tot je iets gevraagd wordt.*
588. Doa bejint `t tse sjtubbe.  
*Daar is stront aan de knikker.*
589. Dat is e sjtucheliezer van e wief.  
*Dat is een stokebrand.*
590. E jroeës sjtuk óp inne hauwe.  
*Op iemand gesteld zijn.*
591. Ziech óp zie sjtuk hauwe.  
*Voet bij stuk houden.*
592. Deë is wie in de welt jesjurgd.  
*Die is zo stom als het achtereind van een varken.*
593. Deë woar va sjüt.  
*Hij was: a) verdwenen: b) buiten westen.*
594. Ziech jet oes de tsieëne trekke.  
*Iets uit zijn duim zuigen.*
595. Ziech d'r kutste trekke.  
*Aan het kortste eind trekken.*



596. Jebluds trukt.  
*Het bloed kruipt waar het niet gaan kan.*
597. De trom hat e laoch krèje.  
*Er is iets onaangenaams gebeurd.*
598. Vet sjwumt oave en d'r sjoem nog derboave.  
*Het schuim wil altijd het hoogste woord voeren.*
599. Ze tsenke ziech um 't ai en losse de honder lofe.  
*Ze kibbelen wel, maar zien het belangrijkste over het hoofd.*
600. Hinger inne tseruksjtoa.  
*Voor iemand onderdoen.*
601. Tse vöal tserriest d'r zak.  
*Overdaad schaadt.*
602. Dat jeet diech bis in de tsieëne.  
*Dat dringt je door merg en been.*
603. Dat is inne tsinnejisser.  
*Dat is een deugniet.*
604. Dat is ing jelónge tsoat knieng.  
*Dat is een raar soort mensen.*
605. Ónreët jód kunt noeëts in 't dreide blód.  
*Onrechtmatig verworven goed gaat vóór het derde geslacht verloren.*
606. Inne de tsong lüeze.  
*Iemand aan het praten krijgen.*



607. Ing wölle umdrieën maache.  
*Een onnodige omweg maken.*
608. Dat is inne umjedrieënde rok.  
*Dat is iemand die met alle winden meewaait.*
609. Noen jees-te vanee!  
*Heb je van m'n leven!*
610. Dat is inne woa me angere mit vingt.  
*Dat is een onnozele hals.*
611. An de vere kent me d'r voeëjel.  
*Men leert iemand door zijn voorkomen kennen.*
612. Besser hel jebloaze wie d'r mónk verbrankd.  
*Voorzichtigheid kan nooit schaden.*
613. Pak sjleet ziech, pak verdreët ziech.  
*Wordt gebruikt als waarschuwing zich niet in een ruzie te mengen.*
614. Inne d'r kop verdrieëne.  
*Iemand het hoofd op hol brengen.*
615. Hinger d'r jreune dusj  
weëd vöal verdumpeld.  
*Achter de groene tafel  
wordt veel in de doofpot gestopt.*
616. Weë alles zeët wat heë huurt en ziet,  
is jauw zieng vrung kwiet.  
 *Spreken is zilver, zwijgen is goud.*



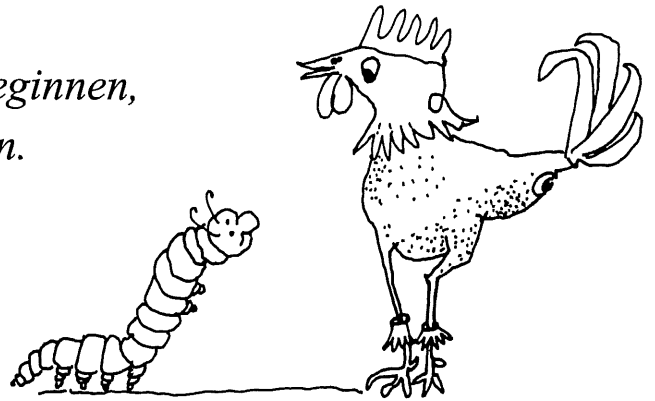
617. Heë jeet mit 't verfduppe.  
*Hij overdrijft.*
618. Dat voeëjelnès is verjeëve.  
*Als men een nest verstoord heeft, komt de vogel niet meer terug.*
619. Dat voeëjelnès is verjèse.  
*In dat huis wil niemand wonen.*
620. Deë hat e paar verkierde oge in d'r kop.  
*Die heeft iets gemeens in zijn blik.*
621. Inne ing verpiefe.  
*Een opmerking maken waar iemand paf van staat.*
622. Dat is jinne versjnieppelede.  
*Dat is een potige vent.*
623. Woa me nuus ziet, is 't veule nit verboane.  
*Gezegd als iemand een meisje stiekem in het donker knijpt.*
624. Doa sjträue ze de verke mit.  
*Daar gooien ze je mee dood.*
625. Heë hat ing moel wie bruiesj-koel.  
*Hij heeft een grote mond.*
626. De vlam sjloog 'm in 't jezich.  
*Hij werd vuurrood van drift.*
628. D'r vlók zitst drin.  
*Er rust een vloek op.*

627. Me mós nit ieëder vleie wille,  
bis dat me vlüejele hat.

*Men moet niet aan iets willen beginnen,  
waarvoor de middelen ontbreken.*

629. Heë sjleet in de vlüejele.

*Hij wordt plotseling kwaad.*



630. Inne mit de vlüejele sjnappe.

*Iemand bij zijn lurven pakken.*

631. Vrundsjaaf hauwe is besser wie vrundsjaaf maache.

*De band met vrienden behouden,  
is beter dan nieuwe vrienden zoeken.*

632. Kraache waans junt 't lengste mit.

633. 't Vilt nit alles wat waggelt.

*Krakende wagens lopen het langst.*

634. Dat is wasser in inne puts jesjód.

*Dat is water naar zee dragen.*

635. 't Is jee wessersje zoeë kloar, of 't muurt ziech al ins.

636. 't Is jee peulsje zoeë kling, of 't muurt ziech al ins.

*Er is overal wel eens iets mis.*

637. Lank dröadsje, voel meëdsje.

*Gezegd van een meisje dat met een lange draad naait.*

638. Deë is mit alle wasser jewèsje.

*Die is door de wol geverfd.*

639. Dat woar wasser óp zieng mölle.  
*Dat was koren op zijn molen.*
640. Inne vuur 't weer sjpille.  
*Iemand voor zijn.*
641. Iech lieën diech de kats, die kunt van alling tseruk.  
*Gezegd tegen iemand die niet terugbrengt wat hij geleend heeft.*
642. Ing jouw kats kunt loeter tseruk.  
*Het vroegere tehuis trekt onweerstaanbaar.*
643. Dat is dem óch nit an de wig jezónge.  
*Hij heeft nooit gedacht,  
dat hem dat nog zou overkomen.*
644. Riech in de wig, erm in 't jraaf.  
*Rijk geboren, arm gestorven.*
645. Hei kalt me in d'r wink.  
*Hier praat men voor dovemansoren.*
646. Heë sjweëft in de wólke.  
*Hij staat niet met beide benen op de grond.*
647. Woa deë vandan kunt, zage de woof ziech jóddendaag.  
*Hij komt ergens vandaan waar de wereld  
met krantenpapier is dichtgeplakt.*
648. Went d'r woof in d'r sjtal jeweë is, deet me de duur tsouw.  
*Als het kalf verdronken is, dempt men de put.*

649. Inne de woof oes de naas trekke.  
*Iemand uithoren.*
650. Zoeëjet kriet me nog óp inne nase zamsdieg.  
*Zo 'n prul is altijd te koop.*
651. Jraof zek zouw me nit mit zie nieëne.  
*Een lomperd moet je niet met fluwelen handschoenen aanpakken.*
652. Van oave blinke, van ónge sjtinke.  
*Voor het oog proper, maar dat is slechts schijn.*
653. Doa jef iech diech brif en zieëjel óp.  
*Daar sta ik borg voor.*
654. Inne jet óp de zieël bingge.  
*Iemand iets op het hart drukken.*
655. Deë hat jet óp d'r zieëlzak.  
*Die heeft iets op zijn kerfstok.*
656. Deë hat jet óp d'r zak, wen iech mar wus wat.  
*Die heeft ergens de pest over in, als ik maar wist waarover.*
657. Me mós ziech nit ieëder oesdoeë, bis dat me sjloffje jeet.  
*Men moet tijdens zijn leven niet alles wegschenken.*
658. Deë kunt nit va jeëvedörp.  
*Die kan niet veel missen.*
659. Die hat nog e jezich wie e kingervutsje.  
*Zij heeft nog een gaaf gezicht.*

660. Bis-te al ins van 't peëd jevalle?  
*Ben je nog wel goed snik?*
661. Weë inne erme kan verjèse, verdeent óch nit ziech zat tse èse.  
*Wie een arme vergeet, verdient ook niet zijn eigen welstand.*
662. Doe kans inne nakse man in tèsj sjiese,  
wens-te wits woa zienne antsóg hingt.  
*Wordt gezegd om een te lange discussie te beëindigen.*
663. Inne in d'r zeek zetse.  
*Iemand blameren.*
664. Went dat woar is, vrès iech inne bessem.  
*Ik geloof er niets van.*
665. Deë lügt wie jedrukd.  
*Die liegt of het gedrukt staat.*
666. Mit de versjet sjrieve.  
*Met dubbel krijgt schrijven.*
667. Ziech in de front werpe.  
*Zijn beste beentje voorzetten.*
668. Inne oes de küel hoale.  
*Iemand terechtwijzen.*
669. Ziech jet mit de keëts bekiekke.  
*Iets overdreven controleren.*

670. In 't Annasjaaf kómme.

*Een oude vrijster worden.*

671. Deë is aafjeheëd.

*Die is gehard.*

672. Heë hat d'r bal.

*Hij is woedend.*

673. Heë hat jód aafjesjneie.

*Hij is goed voor de dag gekomen.*

674. A dem is hop en malts verloare.

*Het is aan hem niet besteed.*

675. Weë mit de hong sjloffje jeet, deë sjteet mit de vlüe óp.

*Wie met pek omgaat, wordt ermee besmet.*

676. Deë is noen rezender i veëdieje knoofslöcher.

*Die heeft twaalf ambachten en dertien ongelukken.*

677. Deë hat pieng an d'r loemel.

*Die is kleinzerig.*

678. E hoes óp aafbróch jelde.

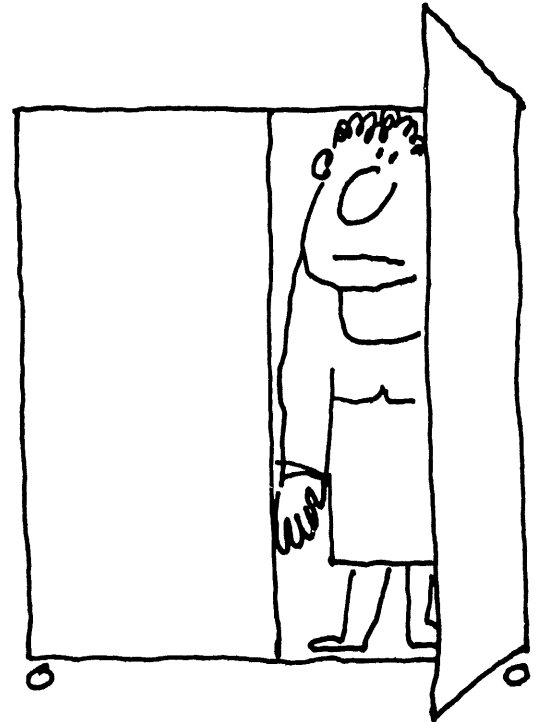
*Een huis voor afbraak kopen.*

679. Iech lik aaf.

*Ik ben bekaf.*

680. Iech bin ram veëdieg óp d'r tsóg.

*Ik ben hondsmoe.*



681. Hod 't kinke ins aaf.  
*Til het kindje eens op, het moet iets kwijt.*
682. Inne aafsjaag is jinne doeëdsjaag.  
*Van een weigering ga je niet dood.*
683. Nuus aafsjloa wie vleie.  
*Alles kunnen gebruiken.*
684. Verbei ins inne haas 't huppe.  
*Men moet niet het onmogelijke verlangen.*

